

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра фармакології, паразитології і тропічної ветеринарії

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан факультету ветеринарної медицини
Микола ІВЛІХОВСЬКИЙ
“ 18 ” квітня 2023 р.

«СХВАЛЕНО»

на засіданні кафедри фармакології,
паразитології і тропічної ветеринарії
протокол № 4 від “ 18 ” квітня 2023 р.

Завідувач кафедри
Вадим ІЩЕНКО

«РОЗГЛЯНУТО»

Гарант освітньої програми
“Ветеринарна медицина”

Наталія ГРУШАНСЬКА

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Хвороби екзотичних тварин»**

Спеціальність 211 – «Ветеринарна медицина»

Освітня програма «Ветеринарна медицина»

Факультет ветеринарної медицини

Розробник: Пашкевич І.Ю., доцент, к.вет.н.

Київ – 2023 р.

**1.Опис навчальної дисципліни
«Хвороби екзотичних тварин»**

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	
Освітній ступінь	<i>Магістр</i>
Спеціальність	<i>211 «Ветеринарна медицина»</i>
Освітня програма	<i>«Ветеринарна медицина»</i>
Характеристика навчальної дисципліни	
Вид	Вибіркова
Загальна кількість годин	120
Кількість кредитів ECTS	4
Кількість змістових модулів	2
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-
Форма контролю	<i>Залік</i>
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання	
	денна форма навчання
Рік підготовки (курс)	5
Семестр	10
Лекційні заняття	<i>15 год.</i>
Практичні, семінарські заняття	
Лабораторні заняття	<i>15 год.</i>
Самостійна робота	<i>90 год.</i>
Індивідуальні завдання	
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	<i>2 год.</i>

2. Мета, завдання та компетентності навчальної дисципліни

Програму вивчення вибіркової дисципліни «**Хвороби екзотичних тварин**» складено відповідно до освітньо-професійної програми підготовки ОС Магістр напрямку «Ветеринарна медицина».

Метою вивчення навчальної дисципліни «**Хвороби екзотичних тварин**» є поглиблення теоретичних і практичних знань у магістра з діагностики, лікування та профілактики незаразних, інфекційних та інвазійних хвороб у екзотичних тварин. Набуття студентом практичних навичок з сучасних методів діагностики та лікування хвороб у тварин що утримуються в зоопарках, заповідниках, тераріумах, на спеціальних фермах, в приватному секторі і природі, а також підготовка магістра до самостійної наукової й практичної роботи. Логіка і структура курсу дозволить магістрам засвоїти необхідний обсяг знань, що дасть можливість досягти високого рівня професійної компетентності у майбутньому. Основна роль дисципліни – освоєння методів діагностики, лікування і профілактики хвороб у екзотичних тварин.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «**Хвороби екзотичних тварин**» є:

- поглибити теоретичну та практичну підготовку з діагностики, лікування і профілактики різних хвороб екзотичних і диких тварин, які утримуються в зоопарках, заповідниках, тераріумах, на спеціальних фермах, в приватному секторі і природі;
- оволодіти методами седації, іммобілізації, загальної анестезії, захиттєвої інструментальної та лабораторної діагностики незаразних хвороб екзотичних тварин;
- оволодіти сучасними методами захиттєвої та посмертної діагностики інфекційних та паразитарних хвороб екзотичних тварин;
- освоїти методи паразитологічного дослідження проміжних хазяїв та об'єктів довкілля;
- навчитись ставити наукові експерименти та проводити їх статистичні обрахунки;
- отримати навички опрацювання літературних джерел з вибраної тематики.

Вимоги щодо знань і вмінь, набутих внаслідок вивчення дисципліни

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

- знати:** - найбільш поширені види екзотичних тварин, які найчастіше утримуються в зоопарках, заповідниках, тераріумах, на спеціальних фермах, в приватному секторі та природі;
- правила безпеки та особистої гігієни при роботі з екзотичними тваринами;
- особливості анатомії і фізіології екзотичних тварин;
- найбільш поширенні хвороби (незаразної, інфекційної та паразитарної етіології), які зустрічаються у екзотичних тварин;

- морфологію та біологію збудників, клінічні ознаки, патолого-анатомічні зміни, методи діагностики та заходи боротьби за даних хвороб;
- чинні закони та інші нормативно-правові документи щодо безпеки та розповсюдження паразитарних хвороб тварин.

ВМІТИ: - досліджувати всі органи і системи різних видів екзотичних тварин;

- проводити іммобілізацію та фіксувати різні види екзотичних тварин при проведенні діагностично-лікувальних процедур;
- володіти сучасними методами лабораторних досліджень;
- ставити діагноз на незаразні, інфекційні та паразитарні хвороби екзотичних тварин;
- розробляти та впроваджувати у практику лікувально-профілактичні заходи за даних хвороб у екзотичних тварин.

Унікальність дисципліни полягає в викладанні наступних розділів дисципліни: хвороби парнокопитних та мозолоногих тварин; хвороби хижих тварин; хвороби рептилій, гризунів та птиці. З перелічених тем запропоновані нові підходи в діагностиці, лікуванні та профілактиці цих хвороб, вивчено та удосконалено дані стосовно поширення, патогенезу та перебігу.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК):

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі ветеринарної медицини, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

загальні компетентності (ЗК):

- ✓ Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ✓ Здатність застосовувати знання у практичних умовах.
- ✓ Здатність спілкуватись державною мовою як усно, так і письмово.
- ✓ Здатність спілкуватись іноземною мовою.
- ✓ Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- ✓ Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
- ✓ Здатність вчитись і оволодівати сучасними знаннями.
- ✓ Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- ✓ Здатність спілкуватись з представниками інших професійних груп різного рівня.
- ✓ Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт (паразитологічних досліджень, лікувально-профілактичних заходів, обробок тощо).
- ✓ Прагнення до збереження навколишнього середовища.

фахові (спеціальні) компетентності (ФК):

- ✓ Здатність встановлювати особливості будови паразитів.
- ✓ Здатність використовувати інструментарій, спеціальні пристрої (мікроскопи, центрифуги, лупи тощо), прилади, лабораторне обладнання та інші технічні засоби для проведення необхідних маніпуляцій під час професійної діяльності.
- ✓ Здатність проводити клінічні дослідження з метою формулювання висновків щодо стану тварин чи встановлення діагнозу.
- ✓ Здатність здійснювати відбір, пакування, фіксування і пересилання проб біологічного матеріалу для паразитологічних досліджень.
- ✓ Здатність організовувати і проводити лабораторні та спеціальні діагностичні паразитологічні дослідження та аналізувати їх результати.
- ✓ Здатність планувати, організовувати та реалізовувати заходи з лікування тварин різних видів і класів, хворих на інвазійні захворювання.
- ✓ Здатність здійснювати просвітницьку діяльність серед працівників галузі та населення щодо інвазійних хвороб.

Програмні результати навчання (ПРН):

- ✓ ПРН 1. Знати і грамотно використовувати термінологію ветеринарної медицини.
- ✓ ПРН 2. Використовувати інформацію із вітчизняних та іноземних джерел для розроблення діагностичних, лікувальних і підприємницьких стратегій.
- ✓ ПРН 3. Визначати суть фізико-хімічних і біологічних процесів, які відбуваються в організмі тварин у нормі та за патології.
- ✓ ПРН 4. Збирати анамнестичні дані під час реєстрації та обстеження тварин, приймати рішення щодо вибору ефективних методів діагностики, лікування та профілактики хвороб тварин.
- ✓ ПРН 5. Установлювати зв'язок між клінічними проявами захворювання та результатами лабораторних досліджень.
- ✓ ПРН 6. Розробляти карантинні та оздоровчі заходи, методи терапії, профілактики, діагностики та лікування хвороб різної етіології.
- ✓ ПРН 7. Формулювати висновки щодо ефективності обраних методів і засобів утримання, годівлі та лікування тварин, профілактики заразних і незаразних хвороб, а також виробничих і технологічних процесів на підприємствах з утримання, розведення чи експлуатації тварин різних класів і видів.
- ✓ ПРН 8. Здійснювати моніторинг причин поширення хвороб різної етіології та біологічного забруднення довкілля відходами тваринництва, а також матеріалами та засобами ветеринарного призначення.
- ✓ ПРН 9. Розробляти заходи, спрямовані на захист населення від хвороб, спільних для тварин і людей.

- ✓ ПРН 10. Пропонувати та використовувати доцільні інноваційні методи і підходи вирішення проблемних ситуацій професійного походження.
- ✓ ПНР 17. Знати правила та вимоги біобезпеки, біоетики та добробуту тварин.
- ✓ ПНР 18. Здійснювати облікову звітність під час фахової діяльності.
- ✓ ПНР 19. Здійснювати просвітницьку діяльність серед працівників галузі та населення.

3. Програма та структура навчальної дисципліни для:
 – повного терміну денної форми навчання;

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	денна форма				
	тижні	усього	у тому числі		
			Лекц.	Лаб. занят.	Сам.роб. студ.
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль 1. Хвороби представників родин: Оленеві, Полорогі, Мозолоногі та ряду Хижих					
Тема 1. Загальна характеристика та хвороби представників родини Оленеві	1-2	17	2		15
Тема 2. Загальна характеристика та хвороби Полорогих і Мозолоногих тварин	3-4	16	2	4	10
Тема 3. Загальна характеристика та хвороби представників родин Віверові і Котові	5-6	14	2	2	10
Тема. 4. Загальна характеристика та хвороби представників родин Псові і Ведмежі	7-8	19	2	2	15
Разом за змістовим модулем 1		66	8	8	50
Змістовий модуль 2. Анестезія Екзотичних тварин. Хвороби рептилій та гризунів.					
Тема 5. Особливості анестезії та знеболювання Екзотичних тварин.	9-10	19	2	2	15
Тема 6. Загальна характеристика та хвороби Рептилій	11-12	19	2	2	15
Тема 7. Загальна характеристика та хвороби Гризунів	13-15	16	3	3	10

Разом за змістовим модулем 2	54	7	7	40	
Усього годин	120	15	15	90	

4. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Особливості перебігу, діагностики, лікування та профілактики основних паразитарних хвороб у представників родини Оленеві	2
2	Особливості перебігу, діагностики, лікування та профілактики основних паразитарних хвороб Полорогих і Мозолоногих тварин	2
3	Особливості перебігу, діагностики, лікування та профілактики основних паразитарних хвороб у представників родин Віверові і Котові	2
4	Особливості перебігу, діагностики, лікування та профілактики основних паразитарних хвороб у представників родин Псові і Ведмедеві	2
5	Особливості перебігу, діагностики, лікування та профілактики основних паразитарних хвороб у Рептилій	2
6	Особливості перебігу, діагностики, лікування та профілактики основних паразитарних хвороб у Гризунів	2
7	Особливості перебігу, діагностики, лікування та профілактики основних паразитарних хвороб у Птиці	3

5. Самостіна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Лікувально-профілактичні заходи та особливості застосування лікарських засобів за паразитарних хвороб у представників родини Оленеві	15
2	Лікувально-профілактичні заходи та особливості застосування лікарських засобів за основних паразитарних хвороб Полорогих і Мозолоногих тварин	10
3	Лікувально-профілактичні заходи та особливості	10

	застосування лікарських засобів за основних паразитарних хвороб у представників родин Віверові і Котові	
4	Лікувально-профілактичні заходи та особливості застосування лікарських засобів за паразитарних хвороб у представників родин Псові і Ведмедеві	15
5	Лікувально-профілактичні заходи та особливості застосування лікарських засобів за основних паразитарних хвороб у Рептилій	15
6	Лікувально-профілактичні заходи та особливості застосування лікарських засобів за паразитарних хвороб у Гризунів	15
7	Лікувально-профілактичні заходи та особливості застосування лікарських засобів за паразитарних хвороб у Птиці	10

6. Контрольні питання, комплекти тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами.

НУБіП України

Ф-7.5-2.1.6-24

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ ТА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Факультет Ветеринарної медицини

Напрямок підготовки (спеціальність) Ветеринарна медицина

Форма навчання денна

Семестр 10 Курс 5

ОС «Магістр»

Кафедра Фармакології, паразитології і тропічної ветеринарії

Дисципліна «Хвороби екзотичних тварин»

Викладач (Пашкевич І.Ю.)

Пакет тестових питань на іспит

«Затверджую»

Завідувач кафедри _____ (Іщенко В.Д.)

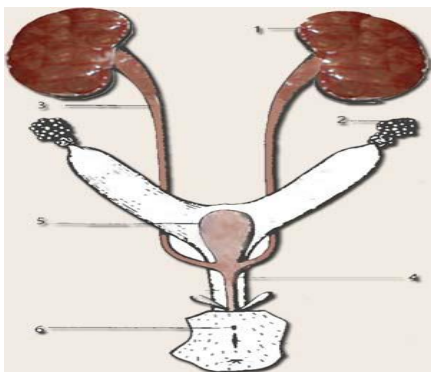
« ____ » квітня 2023 р.

БІЛЕТ №1

1. Який гризун має найбільші розміри?

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь одним словом)

2. Який орган зображений у щура під номером 2?

3. Про патологію якого органу в декоративних птахів свідчить забарвлення фекалій у білий колір?

(у бланку відповідей впишіть правильну відповідь одним словом)

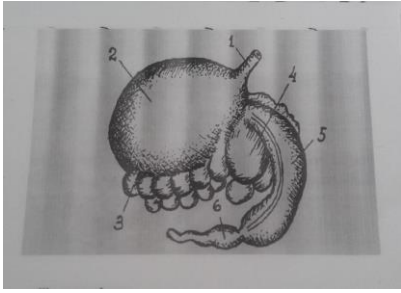
4. Яка патологія часто виникає у декоративних птахів (канарок, папуг та ін.) при утриманні в клітках з пластмасовими жердинами?

(у бланку відповідей впишіть правильну відповідь одним словом)

5. Як називається запалення повітроносних мішків у страусів, яке часто виникає при їх тривалому утриманні в неналежних ветеринарно-санітарних умовах?

(у бланку відповідей впишіть правильну відповідь одним словом)

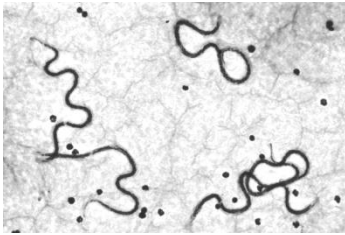
6. Який орган зображений у верблюда під номером 3?

7. Найстарішою частиною рога в полорогих є.....

(продовжіть речення)

8. На рисунку представлені личинки яких виявили при мікроскопічному дослідженні крові вовка

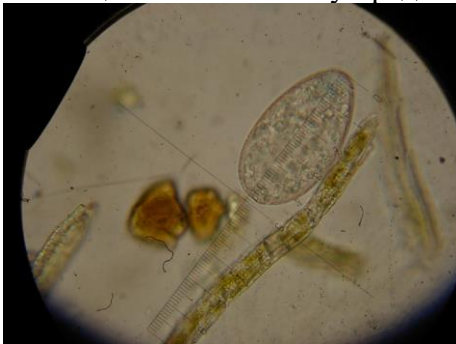
9. Найбільшим представником ряду хижих тварин є.....

1	Лев
2	Бурий ведмідь
3	Тигр
4	Білий ведмідь

10. До якої родини відноситься гієновий собака?

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь)

11. Яйце якого гельмінту представлено на фото (вид тварини олень)?

12. Що треба зробити з екзотичною чи дикою твариною для успішної гастроскопії ?

1	Добре прив'язати.
2	Зафіксувати в клітці з рухомою стінкою
3	Застосувати загальну анестезію.
4	Зробити місцеве знеболювання.

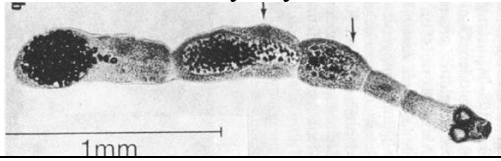
13. Із застосуванням якого методу анестезії пов'язане виникнення респіраторного та циркуляторного ризиків ?

Відповідь з двох слів.
(загальної анестезії)

14. Як називається ендоскопічне дослідження органів слуху?

Відповідь одним словом. (отоскоп)

15. Вкажіть назву збудника наведеного на рисунку

(у бланку відповідей впишіть повну назву збудника латиною)

16. Які з перерахованих препаратів відносяться до групи макроциклічних лактонів?

1	Аверсект
2	Бронтел
3	Дектомакс
4	Роленол

17. Збудники якого роду акариформних кліщів викликають ураження кінцівок у полорогих тварин?

1	Psoroptes
2	Chorioptes
3	Otodectes
4	Sarcoptes
5	Notoedres

18. Який метод використовують для діагностики бореліозу птиці?

1	Фюллеборна
2	Дарлінга
3	Фарбування за Бурі
4	Осадження

19. При заковтуванні якої стадії еймерій відбувається зараження тварин еймеріозом?

1	меронтів 3-ї генерації
2	Гамонтів
3	Спорозоїдів
4	спорульованих ооцист
5	Спороцист

20. У лисиці при дослідженні зскрібків з вух виявили паразита, представленого на рисунку

(у бланку відповідей впишіть діагноз)

21. Вкажіть дефінітивних хазяїв у циклі розвитку токсоплазм.

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь)

22. Де локалізуються криптоспоридії у телят

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь)

23. Вкажіть назву членистоногого, наведеного на рисунку

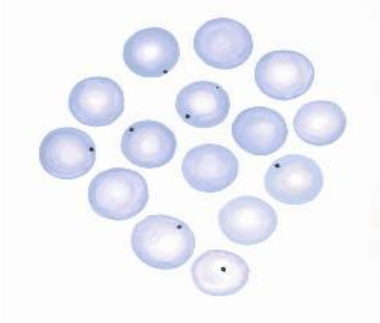
(у бланку відповідей впишіть правильну відповідь)

24. Вкажіть назву збудника, представленого на рисунку

(у бланку відповідей впишіть правильну відповідь)

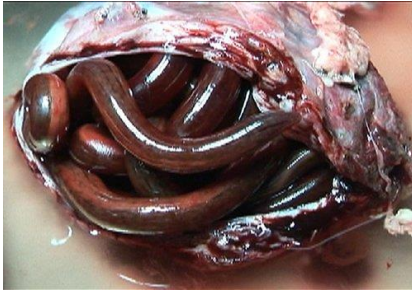
25. При дослідженні мазків крові від хворої вівці виявили збудників, представлених на рисунку, встановіть діагноз

26. Вкажіть основних переносників дирофіляріозу лисиць

1	Волосоїди
2	Комарі
3	Мухи-жигалки
4	Мокреці
5	Мошки
5	Трихуроз

27. Вкажіть назву хвороби, збудник (червоного кольору, місце паразитування нирки) який представлений на рисунку

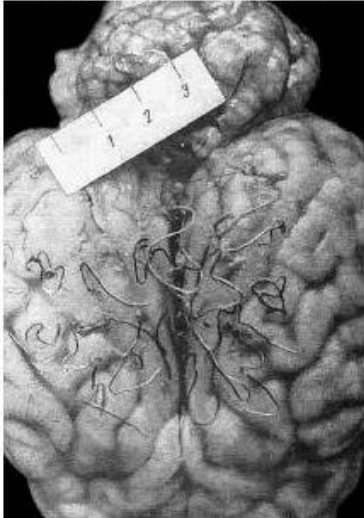
28. При заковтуванні якої стадії цистоізоспор відбувається зараження м'ясоїдних тварин?

1	меронтів 3-ї генерації
2	Гамонтів
3	Спорозоїдів
4	Спорульованихооцист
5	Спороцист

29. Як називається личинка збудника *Taenia multiceps*

(у бланку відповідей впишіть правильну відповідь)

30. Збудник якої хвороби у північного оленя представлений на фотографії

(у бланку відповідей впишіть правильну відповідь)

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ ТА
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Факультет Ветеринарної медицини
 Напрямок підготовки (спеціальність) Ветеринарна медицина
 Форма навчання денна
 Семестр 10 Курс 5
 ОС «Магістр»
 Кафедра Фармакології, паразитології і тропічної ветеринарії
 Дисципліна «Хвороби екзотичних тварин»
 Викладач (Пашкевич І.Ю.)
 Пакет тестових питань на іспит
 «Затверджую»
 Завідувач кафедри _____ (Іщенко В.Д.)
 « ____ » квітня 2023 р.

БІЛЕТ №2

1. Яким методом досліджуємо фекалії лисиці при підозрі на аляріоз?

1	Фюллеборна
2	Послідовного промивання
3	Бермана-Орлова
4	Калантарян

2. Яким методом досліджуємо фекалії верблюда при підозрі на диктіокаульоз?

1	Фюллеборна
2	Послідовного промивання
3	Бермана-Орлова
4	Калантарян

3. Збудник якої хвороби представлено на фотографії

(у бланку відповідей впишіть правильну відповідь)

4. Як називається верхня частина панцира у черепаха?

(у бланку відповідей впишіть правильну відповідь одним словом)

5. Які типи доброякісних пухлин найчастіше зустрічаються у хвилястих папуг?

1	Ліпоми
2	папіломи
3	фіброми
4	аденоми

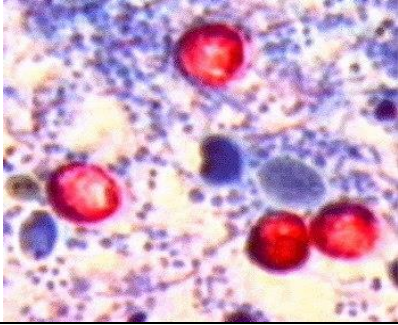
6. Вкажіть тварин, що відносяться до підряду мозолоногих.

(у бланку відповідей впишіть правильні відповіді)

7. Що таке «панті»?

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь)

8. Збудник якої хвороби у ящірки представлено на фотографії

(у бланку відповідей впишіть правильну відповідь)

9. Який стан верблюда зображено на фотографії

(у бланку відповідей впишіть правильну відповідь двома словами)

10. Яка патологія представлена на фотографії у лами?

1	Дерматофітоз
2	Саркоптоз
3	Екзема
4	Хоріоптоз

11. Яка акушерська патологія представлена на фотографії у верблюдиці

(у бланку відповідей впишіть правильну відповідь двома словами)

12. Вазоконстрикція - це.....

(продовжіть речення двома словами)

13. У яких тварин під час відлову для анестезії відмічають явище «міопатії відлову»

1	Хижих тварин
2	Копитних тварин
3	Гризуни
4	Приматів

14. Обсяг подачі газового анестетика розраховується в...

(продовжіть речення трьома словам)

15. Що за маска представлена на рисунку?

(у бланку відповідей впишіть правильну відповідь одним словом)

16. Вкажіть місце локалізації *Alaria alata* в організмі хижих тварин

1	Жовчні ходи
2	Кровоносні судини
3	Нирки
4	Кишечник

17. Вкажіть назву хвороби у кроля, яка викликає ознаки лупи на шерсті

18. Збудник якої хвороби у фенека представлено на фотографії

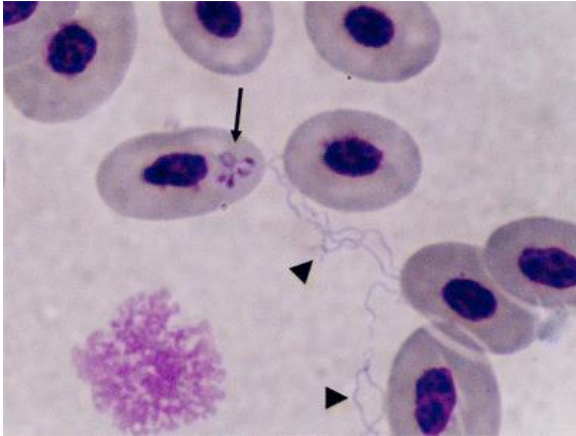
1	Еймеріозу
2	Криптоспоридіозу
3	Цистоізоспорозу
4	Токсоплазмозу

19. Збудники якої хвороби зображених на фото виявляли в бронхах рептилій

(у бланку відповідей впишіть правильну відповідь одним словом)

20. Збудник якої хвороби у птиці представлено на фотографії

21. Про яку патологію у черепах свідчать рожеві і червоні плями під панцирем?

1	системи травлення
2	системи дихання
3	серцево-судинної системи
4	сечостатевої системи

22. На рогах деяких парнокопитних помітні «річні кільця», що дозволяють дізнатися..... ?

(продовжіть речення)

23. При нестачі якого мінерального елемента у представників родини порожнесторогих (зубрів, бізонів, буйволів, зебу) спостерігаються такі клінічні прояви: спотворення апетиту, випадіння шерсті навколо очей, анемія, затримка тічки, зниження запліднюваності і т.і.?

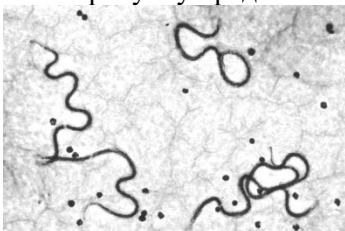
1	кальцію і фосфору
2	магнію
3	Кобальту

24. Що за хвороба представлена на фото у оленя?

(у бланку відповідей впишіть вірну трьома словами)

25. На рисунку представлені личинки яких виявили при мікроскопічному дослідженні крові вовка

26. До якої родини відноситься земляний вовк?

1	Вовчі
2	Віверові
3	Єотові
4	Гієнові

27. Який представник родини ведмежі є найменшим?

1	Грізлі
2	Велика панда
3	Ведмідь-губач
4	Малайський ведмідь

28. Як називається суміш з кетаміну та ксেলাзіну для наркозу?

Відповідь з двох слів.
(хелебрунівська суміш)

29. Як називається насичення артеріальної крові киснем ?

Відповідь одним словом.

30. Які ін'єкційні системи застосовують для дистанційної анестезії або введення лікарських речовин екзотичних і диких тварин ?

Відповідь з 4 – 5 слів

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ ТА
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

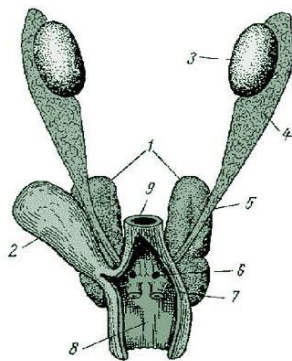
Факультет Ветеринарної медицини
 Напрямок підготовки (спеціальність) Ветеринарна медицина
 Форма навчання денна
 Семестр 10 Курс 5
 ОС «Магістр»
 Кафедра Фармакології, паразитології і тропічної ветеринарії
 Дисципліна «Хвороби екзотичних тварин»
 Викладач (Пашкевич І.Ю.)
 Пакет тестових питань на іспит
 «Затверджую»
 Завідувач кафедри _____ (Іщенко В.Д.)
 « ____ » квітня 2023 р.

БІЛЕТ №3

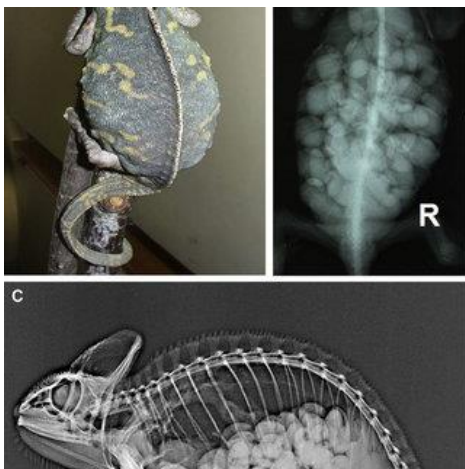
1. Які патології травної системи найчастіше зустрічаються у ігуан?

1	гастрити
2	коліти
3	ентерити
4	копростази

2. Який орган зображений у рептилії під номером 2?

3. Яку патологію зображено на рентген знімках?

4. Вкажіть тварин, що відносяться до підряду мозолоногих.

(у бланку відповідей впишіть правильні відповіді)

5. Що таке «панти»?

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь)

6. Що за інструмент зображено на фотографії?

7. До якої родини відноситься вид кабарга?

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь)

8. Найстарішою частиною рога в полорогих є.....

(продовжіть речення)

9. Найстарішою частиною рога в оленів є.....

(продовжіть речення)

10. Який представник родини ведмежі є найменшим?

1	Грізлі
2	Велика панда
3	Ведмідь-губач
4	Малайський ведмідь

11. Манул відносяться до підродини.....?

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь)

12. Що треба зробити з екзотичною чи дикою твариною для успішної гастроскопії ?

1	Добре прив'язати.
2	Зафіксувати в клітці з рухомою стінкою
3	Застосувати загальну анестезію.
4	Зробити місцеве знеболювання.

13. Із застосуванням якого методу анестезії пов'язане виникнення респіраторного та циркуляторного ризиків ?

Відповідь з двох слів.
(загальної анестезії)

14. Як називається ендоскопічне дослідження органів слуху?

Відповідь одним словом. (отоскоп)

15. Види інгаляційного наркозу?

1	Газовий
2	Масковий.
3	Ефірний
4	Ендотрахеальний.

16. Як називається суміш з кетаміну та кселазіну для наркозу?

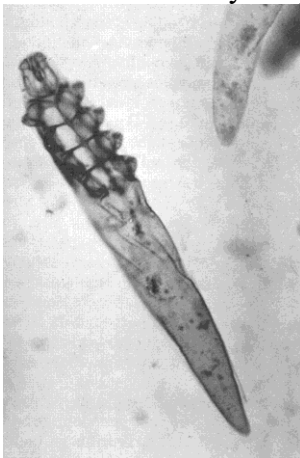
Відповідь з двох слів.
(хелебрунівська суміш)

17. Яка небезпечна інфекційна хвороба верблюда представлена на фотографії

1	Дерматомікоз
2	Папіломатоз
3	Екзема
4	Віспа

18. Вкажіть назву хвороби, збудник якої представлений на рисунку

(у бланку відповідей впишіть правильну відповідь)

19. Який метод використовують для діагностики бореліозу птиці?

1	Фюллеборна
2	Дарлінга
3	Фарбування за Бурі
4	Осадження

20. При заковтуванні якої стадії еймерій відбувається зараження тварин еймеріозом?

1	меронтів 3-ї генерації
2	Гамонтів
3	Спорозоїдів
4	спорульованих ооцист
5	Спороцист

21. У лисиці при дослідженні зскрібків з вух виявили паразита, представленого на рисунку

(у бланку відповідей впишіть діагноз)

22. Які препарати застосовують за трипаносомозу у верблюдів?

1	Сімеларсан
2	Азидин
3	Дектомакс
4	Імідокарб

23. Місце паразитування молодих форм парамфістом у полорогих тварин?

(у бланку відповідей впишіть відповідь)

24. При дослідженні фекалій від вовка були виявлені яйця гельмінта, представленого на рисунку.

(у бланку відповідей вкажіть назву хвороби)

25. Назвіть яйця якого гельмінта представлені на рисунку

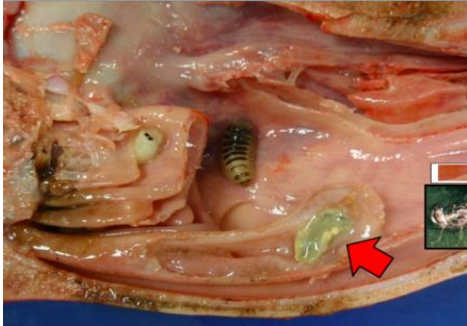
(у бланку відповідей впишіть повну назву хвороби)

26. При дослідженні мазка крові у гаура в еритроцитах було виявлено паразитів порівняно великих розмірів (від 2,2 до 6 мкм), довжиною більшою за радіус еритроцита. Парногрушоподібної форми, причому дві «груші» були з'єднані вузькими кінцями під гострим кутом і містились в центральній частині.

(у бланку відповідей впишіть назву збудника хвороби латиною)

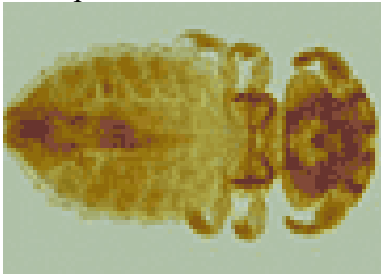

27. Збудник якої хвороби представлений на фото (тварина Олень)

(у бланку відповідей впишіть правильну відповідь)

28. Проміжним хазяєм якого гельмінтоза є комаха, представлена на рисунку

(у бланку відповідей впишіть правильну відповідь)

29. Вкажіть назву хворобу яка викликає дана комаха у оленів

(у бланку відповідей впишіть правильну відповідь)

30. При заковтуванні якої стадії еймерій відбувається зараження тварин еймеріозом?

1	меронтів 3-ї генерації
2	Гамонтів
3	Спорозоїдів
4	спорульованих ооцист
5	Спороцист

7. Методи навчання

Форми та методи навчання – лекції, лабораторні заняття згідно програми курсу.

8. Форми контролю

Форми організації контролю знань, система оцінювання – контроль знань здійснюється шляхом виконання студентами лабораторних робіт, виступів з доповідями, складання модульних контрольних робіт за модульно-рейтинговою системою.

Поточний контроль знань студентів здійснюється на практичних заняттях і полягає в проведенні попереднього контролю знань, умінь і навичок студентів, постановку загальної проблеми викладачем та її обговорення за участю студентів, розв'язування завдань з їх обговоренням, розв'язування контрольних завдань, їх перевірку, оцінювання.

Дисципліна «Хвороби екзотичних тварин» відведена для вивчення незаразних, інфекційних та паразитарних хвороб екзотичних тварин, включає: лекцій - 15 год, практичних занять - 15 год, самостійної роботи - 120 год, що в сумі становить 150 год (5 кредитів ECTS). У 10 семестрі запланований залік з даної дисципліни. Тривалість 10 навчального семестру 15 тижнів.

В загальне за курс враховується вся робота по 2-м модулям та іститова навчальна робота підсумкова. Оцінюється від 0-100. Залежить від всіх видів виконаної роботи (практична, самостійна, модулі, іспити тощо).

Рейтингові оцінки із змістових модулів

Таблиця 1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Модуль 1								
Лаб.1	Лаб.2	Лаб.3	Лаб.4	Сам.роб.1	Сам.роб.2	Сам.роб.3	Модульний контроль 1	Всього за модуль 1
0-10	0-10	0-10	0-10	0-15	0-15	0-15	0-30	0-100
Модуль 2								
Лаб.5	Лаб.6	Лаб.7	Лаб.8	Сам.роб.4	Сам.роб. 5	Сам.роб.6	Модульний контроль 2	Всього за модуль 2
0-10	0-10	0-10	0-10	0-15	0-15	0-15	0-30	0-100
Навчальна робота становить 70%.								0-70
Розраховується: Всього за модуль 1+ всього за модуль 2/2*0,7								
Підсумковий контроль – залік								0-30

9. Розподіл балів, які отримують студенти. Оцінювання знань студента відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 «Положення про екзамен та заліки у НУБіП України» (наказ про уведення в дію від 27.12.2019 р. № 1371)

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна за результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	Відмінно	Зараховано
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	
0-59	Незадовільно	Не зараховано

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни **R**_{дис} (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи **R**_{НР} (до 70 балів): **R**_{дис} = **R**_{НР} + **R**_{АТ}.

10. Навчально-методичне забезпечення

Навчально-методичне забезпечення навчального процесу передбачає: державні стандарти освіти, навчальні плани, навчальні програми з усіх нормативних і вибіркових навчальних дисциплін; підручники і навчальні посібники; інструктивно-методичні матеріали до семінарських, практичних і лабораторних занять; індивідуальні навчально-дослідні завдання; контрольні роботи; текстові та електронні варіанти тестів для поточного і підсумкового контролю, методичні матеріали для організації самостійної роботи студентів.

1. Козачок В. С. Клінічне дослідження екзотичних тварин / В. С. Козачок, О. О. Скиба, М. І. Цвіліховський. – К.: Арістей, 2010. – 252 с.

2. Методичні рекомендації Особливості утримання, годівлі та розведення парнокопитних і мозолоногих тварин у природі та неволі / Н. М. Сорока, І. Ю. Пашкевич. – К.:, 2013. – 55 с.

3. Методичні вказівки Особливості утримання, годівлі та представників родин носорогових, тапірових та слонових у природі та неволі / Н. М. Сорока, І. Ю. Пашкевич. – К.:, 2013. – 21 с.

4. Методичні рекомендації Родина вовчі і гієнові в природі та неволі / Н. М. Сорока, І. Ю. Пашкевич. – К.:, 2014. – 56 с.

5. Методичні рекомендації Родина снотові і віверові в природі та неволі / Н. М. Сорока, І. Ю. Пашкевич. – К.:, 2014. – 55 с.

6. Методичні рекомендації Родина котячі в природі та неволі / Н. М. Сорока, І. Ю. Пашкевич. – К.:, 2014. – 79 с.

7. Галат В. Ф., Березовський А. В., Сорока Н. М., Прус М. П., Євстаф'єва В.О., Галат М. В. Паразитологія та інвазійні хвороби тварин. Підручник./ за ред. проф. Галат В. Ф.- Полтава: ТОВ НВП «Укрпромторгсервіс», 2012. - 338.

8. Ветеринарна паразитологія / Ю.Г. Артеменко, В.Ф. Галат, Л.П. Артеменко та ін. – К.: Лібра, 1998. – 288 с.

9. Методичні вказівки для діагностики філяріатозів тварин та стратегія основних лікувально-профілактичних заходів при них / Н.М. Сорока, А.В. Березовський, В.Ф. Галат. – К.: Ветінформ, 2002. – 26 с.

10. Методичні вказівки з діагностики гельмінтозів тварин / В.Ф. Галат, А.В. Березовський, Н.М. Сорока. – К.: Ветінформ, 2004. – 54 с.

11. Паразитологія та інвазійні хвороби тварин / В.Ф. Галат, А.В. Березовський, М.П. Прус, Н.М. Сорока; За ред. В.Ф. Галата. – К.: Вища освіта, 2003. – 464 с.

12. Практикум із паразитології / В.Ф. Галат, Ю.Г. Артеменко, М.П. Прус та ін.; За ред. В.Ф. Галата. – К.: Урожай, 2001. – 192 с.

10. Рекомендовані джерела інформації

Основна література

1. Довідник ветеринарного лікаря. Н.: Урожай.-2004.-1200 с.

2. Клінічна діагностика внутрішніх хвороб тварин: Підручник. (За ред. В.І Левченка). - Біла Церква: БДАУ.-2004.-608 с

3. Козачок В.С, Скиба О.О., Цвіліховський М.І. Клінічне дослідження екзотичних тварин. Навчальний посібник.К.:Арістей.-2010.-252 с.

4. Марунчин В.Й. Загальне знеболювання диких тварин. Навчальний посібник. К.: Центр екологічної освіти та інформації.-2010.-224с.
5. Марунчин А. А. Анестезія диких тварин і птахів в умовах зоопарку.-Автореф. дис. канд. вет. наук.-Біла Церква. - 2005. – 22 с.
6. Марунчин А.А., Іздепський В.И. Особливості загальної анестезії диких тварин, системи дистанційної ін'єкції та використання пульсової оксиметрії для моніторингу анестезії // В кн.: зб. матер. 3-ї Міжнар. конфер. з утримання, годівлі та лікування диких тварин.-К.: 2007.-С. 8–13.
7. Судаков М.О., Цвіліховський М.І., Береза В.І. Погурський І. Г. Січка В.С. Внутрішні незаразні хвороби тварин. Підручник.- К., Мета.- 2002.-352 с.
8. Цвіліховський М.І., Береза В.І., Павленок О.І., Колесник В.Я., Долецький С.П., Січка В.С, Грищенко В.А., Макарін А.О., Голопура С.І. Внутрішні хвороби хутрових звірів.-К.: Арістей-2004.-93 с.
9. Blood D.C., Henderson Y.A., Rodastis O.M. Veterinariy medicine. - Fifth edition. London. - 1979. - P. 3 - 28.
10. Brandt H.P.et al. Zootirkrankheiten. Berlin, Hamburg, Verlag Paulparey - 1976. - 845
11. Cordes D.O., Hara P. Y. Diseases of cartive marine mammals // Vet. Yor. - 1979/ - V. 27, № 7 - P. 147 - 150.
12. Fazil M.A., Hofman R.R. Haltung und Krankheiten des kamels // Tieraztl Frox. - 1981. - V 3 № 33. - P. 389 - 402.
13. Kelli W.R. Veterinari clinical diagnosis - London. 1981
14. Kozachok V. S. Internal non - infectious diseases of animals. - Ethiopia. - 1982.-85 p.
15. Kozachok V. S. Veterinary clinical diagnosis.- - Ethiopia. - 1981. - 135 p.
16. Wallach Y. D., Boever W. Y. Diseases of exotic animals. - Philadelphia, 1983 P.A.W.B. Saunders Co. - P. 949 - 1047.

ДОПОМІЖНА

1. Практикум із паразитології / В.Ф. Галат, Ю.Г. Артеменко, М.П. Прус та ін.; За ред. В.Ф. Галата. – К.: Урожай, 1999. – 192 с.
2. Шевцов О.О. Диференційна діагностика гельмінтозів свійських тварин. Для студентів-заочників ветеринарного факультету. – К., 1970. – 36 с.
3. Gamble H.R. Trichinellosis. // Office International des Epizooties. Manual of standards for diagnostic tests and vaccines. List A and B diseases of mammals, birds and bees. Fourth edition. – Paris, France, 2000. – P. 322 – 327.

11. Інформаційні ресурси

1. Exotic Conditions and Diseases - Advice from PetMD Vets
<https://www.petmd.com/exotic/conditions>
2. Potential Diseases and Parasites of White-tailed Deer in Missouri
<https://extension.missouri.edu/publications/g9489>
3. Zoonotic parasites of dromedary camels: so important, so ignored
<https://parasitesandvectors.biomedcentral.com/articles/10.1186/s13071-019-3863-3>
4. Infectious agents and diseases in brown bears
<http://www.yellowstonegrizzlyproject.org/infectious-disease-in-bears.html>
5. Monkeypox <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/monkeypox>
6. Diseases in Ferrets <https://vcahospitals.com/know-your-pet/ferrets-diseases>
7. Reptile Diseases A-Z <https://www.petmd.com/reptile/conditions>